

ABT TIS PANORMITANI IN SECUNDAM SECUNDI DECR.

LIBRI PARTEM

Commentaria pene Diuina, quam plurium Iurisconsultorum adnotationibus illustrata.

*Et hac omnium postrema Editione ab innumeris propè mendis, quibus vndeique
scatebant, sic purgata, ut si cum alijs editionibus conseras
nostram proculdubio diligentiam probabis.*

De Probationibus.

Rubrica.

S V M M A R I V M .

1 *Probatio est rei dubie per argumenta ostensio.*

2 *Probatio est proba actio.*

3 *Confessio non est probatio, sed probationis relevatio.*

Aec Rubrica sa-

tis continuata fuit superius in præcedenti rubrica, sed magis specificè potest sic continuari. Supra in præcedenti titulo visum est de confessionibus per quas aduersarius relevatur ab onere probandi, ue- runt tamen, quia parte negan- te habet assuerans, probare 6. q.vlt. accusator. merito su- biciit de probatio. & præmittit primo genus vt poitea fa- cilius^b descendat ad species, sic etiam fecit compilator flor- rum. & C. Hic Ioan. Andr. super rubrica format duas que- stiones & duas oppositiones, & quia satis utiles sunt ad il- luminandum intellectum iuuenium, ideo eas ann. Primo namque querit quid sit probatio. Secundo ut. e dica- tur. † Ad primum respondet secundum Azo. & Accur. C.eo. super rubrica, q. est rei dubie per argumenta ostensio. Goffred. hanc diffinitionem impugnat, quia ex ea seq- tur q. probatio non fiat testibus, & instrumentis, cum sim- plieiter dicatur in diffinitione per argumenta &c. nam ar- gumentum non comprehendit in se testes vel instrumen- ta, sed sola inuestigatione inuenit ueritatem unde dicitur argumentum quasi argue inuentum, ut dicit tex. in c. fo- rus. de verborum signif. Ipse vero Goffr. diffinit sic, q. pro- batio est rei dubiae per testes uel instrumenta, plerunque per indicia, & presumptiones ostensio. & dicit plerunque, quia non in omni causa sufficiente indicia, & præsumptio- nes, vt in criminalibus^c, nisi essent violentissimæ, vt dicam in c. tertio loco. infra cod. sed Hostien. dicit, q. non est haec sufficiens, cum & multis aliis modis fiat probatio, quæ non continentur in diffinitione Goffred. de quibus remitto te ad Specul. eodem titul. S. fin. & etiam remitto te ad bonum tex. cum glos. in versicu- quia nec per dicta testim. supra de restitutio. spoliatorum cap. cum ad fedem. vnde plus placet sibi prima, respondet ad decre. forus. super qua se fundat Goffre. quod argumen- tum sumitur ibi stricte, & proprie, vt diale& tici sumunt, sed in diffinitione prædicta sumitur large, pro omni specie pro- bationis, sicut instrumentum quandoque stricte, quandoque large sumitur. Dicit tamen, ut Goffred. satisfiat, dici posse, quod probatio est rei dubiae legitime facta declaratio. Sed certe ista diffinitione Hostien. impugnari potest, quia non est conuertibilis cum suo diffinito sicut debet esse que liber bona diffinitio. ut no. glo. super rub. sup. de sum. tri. & insti. de obli. in prin. sequeretur enim q. omnis declaratio

rei dubiae esset probatio, quod est falsum cum extra iudicium multis modis declaretur res dubia, tñ non est probatio vñ sic p. diffiniri, prout proprie sumitur probatio in titulo no- stro q. est rei dubiae iudicio per legitimos modos facta de claratio. p. t. satis sustineri prima, sed oportet impropria- re versi. argumenta, ut sup. dictum est. † Ad fin. vnde dicat probatio, rñdet Io. An. fm Pla. q. dñ a probe aduero, facit enim probe qui pbat, manifestat. n. dubium, vincit aduersari, & evitat penas non probantium, vel p. fin. eum dñ probatio, quasi ppalatio, vel manifestatio eius q. est dubiu vel tertio dico q. probatio p. dici quasi pba actio, & capi actio p. put sonat in factu, non p. put iuri est fin. q. capi inf. de act. & obl. in prin. & no. gl. in c. dilecti. de iud. sed p. put capi in il- la oratione. Actio nras qualcumus dñe adiuando, ple quere &c. ut sit sensus q. probatio est quidq. pbus acto, vel qd illa actio per q. fit probatio, dñt esse proba. i. legitima. & necessario concludens. inf. eo. in pñtia. Venio nunc ad op- positiones. primo opp. de superfluitate rub. n. ex quo au- thor de specieb. probationu tractatur erat statim, vt patet i sequentib. tit. superflui fuit hoc genus p.mittere, & sic est id qd pollicitus ē in proemio, resecatis su. p. suis &c. Rñdet Io. An. q. licet inf. tractet de quatuor sp. probationu, con- grue tñ hñc rub. p. misit, sub qua id p. sequit, qd uel adaptat alteri illarum specierum uel sp. etatib. ad plures ex illis vel includit oem sp. probadi. De primo patet, q. a tractat in nigro de probatione virginitatis per aspectum. inf. eo. p. po- suisti. & c. cám. de probatione limitum p. libros antiquos fa- mā, & adminicula. inf. e. cum cám. de probatione filiationis, p. nominationem, & opinionem vicinię. inf. eo. p. tuas. de probatione p. lras ordinariorum. inf. e. post cessionē. & simili- lib. q. non poterant congrue adaptari ad aliq. sp. etat. q. su- biiunt. De secundo. s. de p. tinentib. ad rubricas sequentes, patet. inf. eo. c. 2. ubi dñ, q. qui per inscr. p. bauit, seu per te- stes, non cogit. iurare. ad idem. c. tertio loco. inf. e. vbi dñ p. probatio testim. illo casu p. ferit. probationi p. inscr. & sic de aliis q. congrue poterant adaptari, rubricis sequentib. Sed dices tu, quare hoc non reservauit ibi? Rñdeo, quia æque d poterat hic, sicut ibi adaptari, fuit ergo hoc de arbitriis, de q. b. non p. reddi rō. l. nō omnium ff. de legi. De tertio, s. q. hic includit in aliquib. oem speciem probandi, & sic nō ita poterat æque adaptari ad aliquam speciem, patet exem- plum, in c. i. inf. eo. ubi dicitur q. reus non cogit probare de iure actoris seu sua iura exhibere, ad idem. inf. eo. ex lite ris. vbi dñ qd in coi iudicio probant actor, & reus. Itē q. du- bia probatio non reuelat p. bant. inf. eo. in p. resentia. & mul- tis aliis de quibus in nigro. † Secunda oppositio est, q. male fit haec rubrica situata, cum. n. confessio sit probationis spe- cies. d. c. cū ad fedē. de ref. spol. ex quo uolebat tractare, & p. mittere prius genus, debuit illa rubrica de confessis post- ponere

ADDITIO N E S.

a Rubrica. Super ista rubrica vide Cy. & Bal. in rubrica. C. eo.

b Facilius. Super hoc vide gl. in rub. de reg. iur. lib. 6.

c Criminalibus. Vide do Ant. in c. afferte. de p. sum.

d De arbitriis. Vide cumulata per Fel. in c. fi. q. s. de rescr. ubi ponit qd

in his qd sunt possit uiri iuris sufficiat pro ratione voluntas. Scb. Sap.

Panor. super 2. Secundi Decret.

A